

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Péntek, Junius 26.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyiltér soronként 40 fillér.

Aggodalmak.

Kolozsvár, junius 25.

Lehet, hogy csalódom. Lehet, hogy nem tudok olvasni. Lehet, hogy nem tudnak írni azok, akiknek írásait a hírlaptudósítások alakjában olvasom. De azok a hírek, amelyek a függetlenségi (Kossuth-) pártnak Khuen-Héderváry horvát bánnal szemben való állásfoglalásáról, sőt ha a jelleget a távolból jól megítélnem lehet: »paktumáról« szólnak: bennem súlyos, nagy aggodalmakat ébresztenek.

Azok a hírlap-tudósítások nem hiteles följegyzések alapulhatnak; de veszedelmes hasonlóságuk egymáshoz hitelességük, valószínűségük bizonyítéka. Tíz, vagy tizenöt lap, ugyanannyi, vagy még több hírlaptudósító nem lehet egyformán sem süket, sem néma, sem szívnak. Abból, hogy különböző pártszínezetű, felfogású és állású emberek és lapok, ugyanazon dolgot erősen egyformán írtak meg: azt következtetem, hogy e tudósítások nagy része igaz — és azt imádkozom: bárha csalódnám!

Soha sem tartóztatott, sem tulságba vitt pártfigyelem, sem takatizás és legkevésbé a lelkiismeret, hogy meggyőződésnek kifejezést adjak, nyíltan, bátran. Sőt ezzel a lelkiismeretem parancsát követtem, mert ez a lelkiismeret nekem azt mondja, hogy az őszinteség csak hasznal az ügynek.

Visszont elhamarkodva sem szeretek itélni, oly emberek eljárása felett, kiket bölcsességben, észben, politikai belátásban és tapasztalatban töröny magasságra tartok magam felett. A függetlenségi pártnak abban a küldöttségében ilyen emberek, erkölcsre ideális, bátorságra kitűnő, jellemre fedhetlen emberek voltak. — a kikre a párt a bánnal való tárgyalást bízta.

Éppen azért kétkedem. Várom, hogy csalódjam. Nem itélek. Csak aggodom. És merem állítani, hogy ezt teszi ma velem együtt Magyarországon egy néhány millió gondolkodó és aggodó ember. Nem csak azok, a kik az ellenzékhez nyilván tartozók, de a kik titokban, vagy kevésbé titokban teljes győzelmet kívántak neki és hitték, hogy azt el is éri!

Velem együtt, érzem: az a néhány millió magyar megdöbbenve teszi föl magának ezt a kérdést ma:

— Tehát ezért küzdött a függetlenségi párt egy félszázadon keresztül!

Ezért kellett megbuknia Széll Kálmánnak?

Ezért kellett az ország várakozását a végletekig felcsigázni?

Ezért kellett törvényt, jóllétet, a nemzet nyugalomát áldozatul odaadni?

Ezért vártak a tisztviselők hazafias önfeláldozással a betevő falat kenyér mellé — egy kis vaj darabkára? Ezért türték néma megadással, ha lakásuk előtt megütöttek a dobos és elvitték a gyerekek párnáját?

Ezért várt a nyomorgó nép több százezerre: a beruházási javaslatokra, anyagi türelemmel, éhezve, kínálódva: könnyekkel telt szemét a derülő hajnalra szegezve, — mely meghozná azt a napot, hogy a magyar: magyar lehessen tulajdon hazájában? ...

Ezért adta oda a mandlis paraszt, a kopláló iparos, utolsó forintját is a vasúti jegyért, hogy könyfakasztó naivsággal, hittel és méltósággal követelje százakra menő küldöttségekben sorakozva a magyar just: — a magyar hadseregben? ...

Ezt álmodtuk? Ezt reméltük? Ezt vettük bizonyosra?

Mit?

Hogy a horvát bán elmegy Kossuth Ferenchez és Just Gyulához vizitába és ezek a nyakas kurucok megköszönik ezt Jelassich utódnak? ...

Vagy mi történt még? Az isten szerelmére: mi történt egyéb? ...

Az, történt, hogy a kormányra nézve lehetetlenné vált a kormányzás — ha nem enged a nemzet akaratának. Az történt, hogy minden, de minden azt mutatta: még egy csöpp kitartás — és a szentírás bizonyosságával megkapjuk a nemzeti nyelv és szellem érvényesülését a magyar véderő szervezetében.

Mindenki meg volt ebben a házban győződve arról, hogy ez nem a függetlenségi párt programjához tartozik, hanem olyan követelmény, a mi mellett a 67-es alap híveinek is, egy szálal sorakozni kellett volna, ha van még politikai erkölcs Magyarországon.

És minden gondolkodni tudó magyar előtt világos volt, egészen az volt, hogy a függetlenségi párt kezében van ennek a nagy kérdésnek a kulcsa.

És az történt, hogy ezt a kulcsot a párt most alighanem kiadta a kezéből — egy vizitáért, egy kézszerzésért. — Bele dobta egy olyan mély kútba, a melyből többé még élete árán is alig bírja kihálaszni.

Senki se mondja nekem, hogy ezt akartuk. Senki se mondja, hogy egy félévig azért obstruáltunk, azért ex-lexeztünk, azért vettük mind ennek irtózatos felelősségét a vállainkra, azért fárasztottuk halálra a nemzeti ügy ellenségeit, hogy időt adhassunk neki újabb erőgyűjtésre.

Pedig csak ezt tettük!

Aki pedig azt mondja, hogy csak ezt akartuk: megcsalja önmagát és másokat, mint a hogy a bán becsapott minket. Nem tudom még, igaz-e, de úgy érzem, hogy a dolognak ez lesz a vége. Az ellenkezőre nem kaptunk semmi garanciát. Arra nézve azonban igen, hogy becsapott ez a horvát bennünket, mint a händler zsidó becsap egy naiv asszonyt, a kitől kétszer annyit kért, mint a mennyit kapni akart, azért a bécsi rongyért, a mi nem csak semmit sem ér, — de mérge! ...

Oh, bárha csalódnám! Bár buta és gyáva volna ez az aggodalom!

Mert attól félek, hogy az ország a magyar függetlenség bajnokaira nem haragudni fog — hanem ki fogja őket kacagni, mint a hiu, a naiv — asszonyokat! ...

A míg tehát nem késő: jó lesz gondolkodni azon, hogy: — a nevetés — öl!

Dr. Deák Albert.

Helységneveink és az idegenforgalom.

Kolozsvár, junius 25.

Kezembe akadt a Berlinben megjelenő „Der Tourist“ c. képes idegenforgalmi folyóirat egyik utóbbi száma, melyben Bilder aus Siebenbürgen (Erdélyi Képek) név alatt egy Erdély iránt utazási szempontból hangulatosított képek sorozatát láthatunk, melyek a pänger-nizmus és az erdélyi szászok kapcsolatából kifolyólag a turisták révén is áhajtják Nagyméretűség és a fekete-fehér-vörös vámsorompók kivétel lakóitól a fajokonok érintkezési pontjait szorosabba fűzi.

A „Tourist“ persze azt a végső következtetést szeretné ebből levonni, hogy a mennyiben pl. a hazájuk vidékeit a német turisták már bejárták és megismerték, első sorban a fajokonoktól lakott külföldi tájakat keressék fel.

És itt is mindenképp azokra a német kolonizációra kell figyelemmel lenni, — ugymond az említett lap — melyeknek ez a látogatás erkölcsi és közgazdasági erőt kölcsönöz.

Ezután megdicsérve a mindenesetre érdemes nagyszabású Kárpát-együletet a birodalmi németiség Erdélybe utazása érdekében tett intézkedéseit, (u. m. német kalauz-

könyv, németül beszélő vezetők, a szász községekben tiszta megszálló helyek stb.) országgrésztünk lakossági viszonyainak az 1900-iki népszámlálás helyes adatai szerint való ismertetésébe kezd. És itt elérkeztem ahhoz a ponthoz, amely miatt ezt a cikelyt írtam. A német birodalom, már említett legelőbb és nagyon elterjedt kétfetenként megjelenő újságában, mely egy-nyit a százezer tagú meghaladó német turista szövetség hivatalos orgánuma, a magyar helynevek ilyen formán: Grosswardein (Nagyvárad), a szász helynevek pedig ritkított betűkkel csak per Michelsbach, Reys, Kronstadt, Rosenau stb. vannak felsorolva, nem is szólva a Királyföld hegyei, völgyei és folyóiról, melyek egytől-egyig sült németek.

Egyszóval dióhéjban egy kis németország tárul az olvasó elé.

Természetesen azt senkinek se lehet megítélni, hogy külföldi lapokban hogyan és mit írjon, amde azt igen szabályozni lehet, hogy a hazai kalauz-könyvek, ismeretlenség, tértépek és egyéb iskolai, egyházi és idegenforgalmi nyomtatványok, tekintet nélkül, hogy milyen nyelven jelennek meg, miként írják a magyarországi helyneveket? A helynévtörvényben a nemzetiségek javára helytelenül alkalmazott amaz engedmény, hogy helyneveket kiadványaikban mintegy „háziilag“ tovább fenntarthatják, rést ütött a törvény magyar szellemén s ez a külföldi német sajtóban érezteti is hatását, mert az az erdélyi dolgokkal most is előszeretettel a szász kövyvek nomenklaturája után igazodik, mit pláne a nagyméretű mozgalom a képtelenség kizsákmányol a saját hasznára. Hiszen, ha a szászok német könyveiben és térképeiben csak Nagyszeben, Szászsebest, Küküllő és Barcaságot volna szabad nyomtatni, akkor első sorban saját érdekükben maguk a hazai németek és a többi nemzetiségek is óvakodnának olyan helyekre hívni turistáskodni a pángermánokat, melyek törvény szerint nincsenek. Sőt a német sajtó is csak akkor hagyja fel teljesen a magyar városok németesített neveivel, ha Magyarországon azokról nemcsak a német nyomtatványok, de se vasút, se posta tudomást nem vesznek, mert egyszerűen csak a hivatalból törvényesen megállapított helynevek volna mindenre irányadók.

Ezért tehát a helynévtörvénynek mindaddig nem lesz eredménye, míg az, ebben az irányban az első és eredeti álláspont győzelmével revízió alá nem kerül. Mert az mégis bres, hogy ma is oly címekre adhatunk el az ország határain belül leveleket (Pressburg, Neusatz, Broys, Bistritz, Klausenburg stb.), melyeket törvény szerint törölték az országos helynévtárból, de azért a postaszáraznyba dohva hadd vesződjének velük a postahivatalnokok.

Különbözet kalapot emelek azelőtt a postatiszt előtt, ki csak magyar és így törvényes helynévre szóló ajánlott levelet fogad el, mert többek közt néha-néha ilyen ember is akad.

Különbözet a pángermánok Erdélybe való jövetelét az E. K. E. bizonyára annál szívesebben látja, mert pl. ha Kolozsvárra kerülnek, Hungary Oktávban úgy alldeutsche, mint turista szempontból egyaránt szakavatott vezetőre bukkanhatnak, ki őket könnyen meggyőzhethé a magyar érteketnek nem német fajellenes, hanem csakis osztrák politika ellenes természetéről, melyet egy velünk barátságos és szövetséges viszonyban álló birodalom lakosságától a nemzetközi udvariasági szabályainál fogva legalább is nem illik alldeutsche túszurásokkal ingerelni. Am lehet, hogy ezek meg se történnek, ha éppen Erdélyből ne fordulnának Berlinbe fogadtalan prókátorokért, kik aztán, mint a „Tourist“ erdélyi tárgyu, különben higgadt s a szászokra pazarolt dícséreteken is mérsékelt cikk névtelen írója, a törvényes magyar helyneveket ignorálják.

Az ország minden hatósága, még a katonaság is, úgy térképén, mint a helyőrségek elnevezéseiben a magyar helynévtörvény álláspontjára helyezkedett már tehát nemzetiségi különbség nélkül egy állam polgárna s volna szabad-e törvény ellen külföldi ellenségeinket szolgálnia.

Hiszen Posen, Elzász-Lotaringia és Schleswig-Holstein nem német helységneveit sokkal önkényesebben, de mindenesetre impodó állami eréllyel németesítik s az így megállapított hivatalos helynevek használatának akar is, de tud is a porosz kormány az egész vonalon érvényt szerezni.

Nem arról szólunk, hogy a ki megszokta társalgás közben Hermannstadtról, vagy Kluzs-ról beszélni, hogy ez eltitassék neki, de szerintem csak onnyiben volna megengedhető a nem törvényes helynevek „házi“ használat.

A hazánkban lakó különböző népek faji tulajdonságait igen is föl lehet, sőt föl is kell az idegenforgalom érdekében Erdély látogatottságának az emelésére használni. Hiszen manapság a néprajzi muzeumok is ebből táplálkoznak, sőt egyes vidékek népszokásai és népviselete egyenesen vonzerőt gyakorolnak: amde ezt egy kell tennünk, hogy az ethnográfiai mozaikban Magyarország föltéve mindenütt kidomborodjék.

Tehát első sorban magyar állami érdek, hogy az ország határain belül megjelenő idegennyelvű és így a külföldet részben informáló, részben megtevesztő nyomtatványok kiterjedőleg törvényhozás útján megfelelő követelmények állapíttassanak meg.

Előtte természetesen a történeti, földrajzi és turista szempontból egyöntetűen végrehajtandó helynévtörvény lebeg, mely az Erdélyi Kárpát-Egyesületből indult ki és a már eddigi tapasztalat szerint ránebezedő hátrányos koloncoktól megszabadítandó.

Hogy milyeneknek kell lenniök a külföld számára írott idegenforgalmi munkáknak, mintánál fölhozom Hankó Vilmos dr. illusztrált német fürdőkönyvét, melynek fölös példányait az E. K. E. éppen most küldötte szét a külföld nevezetesebb könyvtárainak.

A kifogástalan címzést és dícsérő válaszok arról tanuskodnak, hogy idegennyelvű kiadványokkal is úgy szolgáljuk leg-hazafiasabban hazánkat, ha annak magyar jellegét semmiféle irányban alkutárgyává nem tesszük. Magyarországnak pedig éppen abban rejlik az ő elvitáztatatlan létjogosultsága, hogy a külföld előtt ha több népelem összetételében is, de egy egységes magyar állam keretében lépjen fel.

Helyneveink tekintetében is ezt az elvet kell győzelemre juttatnunk, mert meglehetünk győződve róla, hogy az idegenforgalom nem oda irányul örömeit, hol a helyneveknél nem hangzások van, hanem ahol kényelmes utazás mellett eredeti látnivalók kínálkoznak.

Za—la.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, junius 25.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

(Széll Kálmán belépésekor a volt nemzeti párt, a néppárt és Zichy Jenő tüntetőleg, hosszan éljenek és tapsol.)

Elnök: Az ülést megnyitja. Bejelenti, hogy a mai ülés megtartására az adott okot, hogy 20 képviselő sürgős összehívását kérte a Háznak.

Erdély Gyula jegyző: Felolvassa az összehívásra célzó s 20 képviselő által aláírt kérvényt, melyben megkérlik, miért óhajtják az ülés összehívását. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Barabás Béla beszéde.

Barabás Béla: Huszad magával arra kéri a Ház elnökségét, hogy 4 nap alatt hívják össze a Házát. Az aláíróknak kötelessége indokolni a Ház összehívását. Ez indok az volt, hogy a jelen súlyos válság közepette elszomorodott szívvel látták, hogy a magyar király nem tartózkodott körükben s idegen földön, idegen tanácsosokkal intézi a magyar politikai válságot. A magyar kormány a múlt ősszel betérjesztette a katonai javaslatokat. Az ellenzék már akkor belátta, hogy ez káros az országra. Már a decemberi indemnitásnál nyíltan hangoztatták ezt, küzdöttek azután tovább, azt hitték, hogy a kormány is belátja igazukat és visszavonja a javaslatot. A dolog azonban másképpen történt. Januárban, midőn a kormány megkapta az indemnitást ismét csak a katonai javaslatokat kezdte tárgyalgatni. Az ellenzék folytatta a küzdelmet és 4 hónapig küzdött ellene, május 1-ig, mikor ismét elérkeztek az ex-lex küszöbére. Az ellenzék joggal feltételezte, hogy Széll a hármias jelző embere megretten attól, hogy itt a Házban ennek ellenkezője történjék. De a kormány nem riadt vissza és eljött az ex-lex. A pártnak ismét állást kellett foglalni és egy határozati javaslatot hozott, melyben elhatározták, hogy a törvényjavaslatok tárgyalásába beleegyeznek, kivéve a katonai javaslatokba. Ez volt álláspontjuk és emellett kellett kitartaniok. A kormány ezt nem akarta. És jött az erkölcsi erőszak: a többség akaratának föltétlen előismerése. Az erőszak folytatása abban nyilvánul, hogy előállítottak olyan javaslatokat, melyet ők szívesen fogadtak volna el, de a kormány azt mondta, hohó előbb tessék elfogadni a katonai javaslatokat. És elhittették az országgal, hogy az ellenzék akadályozza meg azoknak átvitelét. Mi volt ezzel szemben az ellenzék fegyvere? A többség akaratával szembe állították a nemzeti akaratot, mely fényesen nyilatkozott meg mindenütt és a mely mindegyike azt mondta: Vonják vissza a javaslatokat. (Nagy zaj. Elnök csenget.) A mennyiben nem vonatnak vissza nemzeti követelmények adassanak. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) A pártnak kötelessége minden nagyobb megterheléstől megmenteni az országot. A cél egyrészt el lett érve: a katonai javaslatok visszavonattak. Az ütközé- pont eredményezte azt, hogy Széllnek távoznia kellett és ő felségének kellett kezébe venni a válság kibontását. De mit kellett látnunk? Azt, hogy a magyar király nem itt intézi el a magyar politika válságát, hanem idegen földön, idegen államférfiakkal. A tanácskozásközlől kitűnt az is, hogy az erőszak keze akart onnan mifelénk ki-nyulni.

Rakovszky István: De reá koppintottunk volna.

Barabás Béla: A magyar mindig loyális volt királyával szemben, ezért méltán elvárhatná szeretetét. De ha ez hiányozna elől a alkotmányosság érzülete, mely megköveteli, hogy a király együtt érezze a a nemzettel, bajából kivezesse. Ez azonban nem történt meg. Nem jött ide Budára. Amde a királyi jogoknak korlátai vannak a nemzet akaratával szemben, respektálnia kell annak muljtát, hagyományait. Sereimünköt fohozza az, hogy őfelsége olyan férfiakhoz fordult, a kik közül az egyiknek igérete, a másiknak muljtja azt hitte, hogy erőszak fog bekövetkezni. De ettől nem ijedtünk meg, állunk előbe. A mi törekvésünk az aggodalom csak oda irányulhat, mely a fejedelemtől származhatik. Igaz ugyan, hogy az aranybulla záradékát eltörölték, a nemzetnek kivették a kezéből a védekezést, de van még egy eszköz, amelyen bízunk kell: a királyi eskü. Ez nekünk elég, ennek hitében nem fölünk az orszáktól. Széll legutóbbi beszédében a nemzet és korona közti összeforrásról beszélt. Mi ezt soha nem szakítottuk meg, Széll Kálmánnak tehát nem hoztunk, de Bécshez kellett volna fordulni ez nekik elmondani azt. Nekünk végtelen keserűségünkre szolgál, hogy a király nem teljesítette alkotmányos kötelességét. (Viharos zaj a jobb- oldalon. Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.)

Elnök: E kifejezést rendretesítia. Barabás Béla: Meggyőződése az, hogy a párt győzött, mert visszavonták a katonai javaslatokat és kijelenti, hogy többé egyetlen ujoncot nem adnak nemzeti engedmény nélkül. A párt folytatja küzdelmét és nem nyugosznak addig, míg a hazát függetlenné, boldoggá, szabaddá nem teszik. (Hosszas, zajos éljenek, taps a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán beszéde.

Széll Kálmán: Tíz nap előtt bejelentette, hogy utolszór szól a Házban helyéről. Most ismét kell kérnie a Házát, engedjék meg neki a szót. (Halljuk! Halljuk!) Legutóbb arra kérte a Házát, napolja el magát, mert felesls miniszterek nélkül nem tanácskozhatik a Ház. Ő most már nem parlamentáris miniszterelnök, csak az ügyek vezetésével van megbízva. Attól a naptól fogva, midőn lemondása elfogadtatott, politikai felelőssége nincs. De mert kormány-nak kell lenni és nincs aki fedezze az elhangzottakat kénytelen válaszolni. Döntetlen alapelv, hogy a király azt teheti miniszterelnöknek, akit legjobbnak lát, akit őhizt.

Rákosi Viktor: Magyar embert első sorban.

Széll Kálmán: Hogy aztán a parlament akeptálja-e azt, ez megint más kérdés, mert a parlamentnek ez a joga megvan. Az, aki utána jön, majd meg fog felni a vádakra. Neki azonban következő a véleménye: A királynak joga van azzal tanácskozni, akivel akar. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Kubik Béla: Ezért bukott meg, mert így gondolkodik. (Nagy zaj.)

Széll Kálmán: Várják be, míg elmondom az egész mondatot. Joga van a királynak tanácskozni, akivel akar magyar ügyek felett, de csak magyar emberekkel.

Pap Zoltán: Szép magyar emberek voltak azok.

Széll Kálmán: Ő felsége magyar emberekkel tanácskozott a válságnál. Hogy a másik állam miniszterével is tanácskozott, az a dolog természetével függ össze, mert a válság kibontakozására olyan ügyek is fordultak elő, mely mindkét államot egyformán érdekelte és a melyeket mindkét részről egyaránt kellett megvitatni. (Zajos ellentmondások a szélsőbalon.) Eddigi kormányása alatt nem tapasztalt egyebet, mint, hogy ő felsége az alkotmánynak leg-szigorubb öre volt. Legyen meggyőződve Barabás, hogy ő felsége a királyi esküt nem tekint formáságnak, hanem szívében, lelkében éli az, ezt bizonyítja az eddigi uralkodása és ez legjobb záloga a jövőnek. (Viharos helyeslés a jobb oldalon.) Ez ellenkezőjéről ne engedjen egy magyar ember sem beférkőzni egy árnyalatot se szívében. Nálunk a király más, mint talán másutt, nálunk a korona a nemzettel egybeforr. A király alkotmányos érteketlen köteledni bűn, azt tenni nem szabad, kéri, tartsák meg ezt mindörökké szívükben. (Hosszas helyeslés és taps a jobb közepén és a néppártion.)

Tisza István beszéde.

Tisza István gróf: Személyes kérdésben szól, nincs szándékában résztvenni az eszmecsereben. Nem tartaná helyesnek, hogy a mai pillanatban, midőn a béke utján vagyunk olyan kérdést vetne fel, amely elmergesítni találna a felfogásokat. Barabás Béla az ő küldetését erőszak-politikának nevezte, mely idegen tanácsokra történt. Miután az ő politikája nem járt eredmény-nyel, (Zaj a szélsőbalon. Elnök csenget.)

Kubik Béla: Hála Istennek. Tisza István gróf: Politikai felelőség-

gel nem, de erkölcsi felelősséggel tartozik. Kijelenti, hogy utódját ő ajánlotta a koronának, tehát nem idegen tanácsosok. A maga igazolására kijelenti, hogy az ut, melyre lépett, parlamentáris lett volna és ezzel meggyőződhetne arról is, hogy mi helyt látta, hogy a többséget nem tudja megszerezni, megbízatását vissza adta. Ezzel pedig, véleménye szerint, csak kötelességet teljesített. Ő ajánlotta a koronának, hogy a békés kibontakozás útjára kell lépni. Lelekesere tehát nyugodt a történet felett tanúsított magatartásáért. (Zajos éljenzés az ő szabadelvűeknél.)

Polónyi Géza: Nagy figyelemmel kísérté Tisza felszólalását és konstatálja, hogy Tisza felszólalása arra irányult, hogy menesse magát az erőszak vádjai alól. Széll Kálmán mostani beszéde nem volt más mint paragrafusz. Arra semmi szükség nem volt minél illetőleg. A király uralkodásában meg kell nyilatkoznia a nemzeti akaratnak. A királynak mostani eljárását a nemzet megaláztatásának mondja. (Ugy van! a szélsőbalon.) A lapok közlései szerint Bécsben haditanács volt a király elnöklésével, amely nemcsak a katonai kérdésben, de jövődöntő parlamentárismusunk dolgában is tanácskozott. Már pedig ez utóbbi kérdéshez idegen tanácsosoknak semmi köze. (Ugy van! a szélsőbalon.) Melyik az igazi lojalitás? Az-e, hogy szemet hunyunk a király hibái mellett, vagy felelősséget ilyen esetekben tiltakozó szavunkat és ügyünk arra, hogy a koronán csorba ne essék. Szerinte a kérdés ismét elő kell hozni akkor, midőn felelős kormány állunk szemben és határozatot kell provokálnunk. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ezután a helyzetre tér át. Mindenek előtt tisztázni kell azt, hogy a bán nem mint designált miniszterelnök informáltatta magát. Az az egységes szabadelvű-párt, mely eddig a katonai javaslatokat feltétlenül szűségeket tartotta, 48 óra alatt kapható lett és egyszerre csak azt mondja, hogy nem szükséges az. (Élénk helyeslés a balon és szélsőbalon.) De nézzük, vajon a velünk szemben álló kabinet egységes volt-e? Zajos felkiáltások a szélsőbalról: (Nem egységes!)

Nessi Pál: Hol van Fejérváry?

Endrey Gyula: Hol a macska?

Polónyi Géza: Kérde a volt miniszterelnököt, hogy miért kellett teljes nyolc hónapra kérésztől a nemzetet elválasztani, hogy a katonai javaslatok a korona akaratát, tudja most kiderül, hogy a korona el is tudja azt ejteni. (Nagy derűtlenség.) Hol van az az egységes párt, szabadelvű-párt? Hiszen amint az események mutatják magából a szabadelvűpártból egy koalíciós minisztérium fog kialakulni. (Nagy tetszés.) Hiszen egyes tárcákért, mint például a kereskedelménél valóságos versenyfutást rendeznek, hogy elnyerhessék. (Derűtlenség.) Meggyőződése az, hogy abból a szabadelvű pártból sohasem lesz egységes többség. (Ugy van! a szélsőbalon.) A párt határozottan győzelmeinek tekinti a kivívottakat. De sokan azt hangoztatták, mintha a párt leszerelt volna, a Barabás beszéde alatt a tumultusból ilyen és ehhez hasonló hangokat hallott. Ezt meg kell magyarázni, nehogy ilyen körülmények közt félreértések támadjanak. A néppártnak a felháborodása indokolatlan, hiszen ő nem is segített nekünk az obstrukcióban, nem is vett részt abban, nem a nemzeti követelményekért, de a kétléves szolgálatért károskodott. (Ugy van! a szélsőbalon.) A függetlenségi pártot semmi tekintetben nem érheti szemrehányás. A párt csupán a békés megegyezést akarta lehetővé tenni, miután a bán elfogadta az ő proposícióját, de mindenféle tekintetben szabad keze van a pártnak. Helytelen és örlenség tehát az a feltételezés, mintha a párt lemondott volna a nemzeti követelményekről, mintha megadná a kiegyezést. — Hallja meg az ország, hogy erről szó sem volt, nem lehet — és ez nem más, mint kohlomány, ráfogás. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) A párt nemzeti követelményeire ezután is, sőt még erősebben fog küzdeni és ettől nem fog távolodni.

Rakovszky István: Mosakodnak.

Polónyi Géza: Nincs szükségünk mosakodásra, nem vagyunk mi feketék. (Zajos derűtlenség a szélsőbalon.) Ellentmondások a néppártban. A párt megmondta a bánnak, informálta őt felségét, hogy e megegyezés nem békés, hanem lehetségesse tétele a kibontakozásnak. (Ugy van! a szélsőbalon.) A párt várja a bán programját és kijelenti, hogy az nem lesz megfelelő, tradicionális küzdelem nem fogja abba hagyni soha. (Viharos helyeslés a szélsőbalon.) Ugy hiszi, hogy a félreértéseket elégséges eloszlatja és ezek után minden gyanúsítást a legkategorikusabban visszautasít. (Hosszas helyeslés és éljenzés a szélsőbalon.)

Blnök: Az ülést 5 percre felfüggeszti. Szünet után

Berzeviczy Albert: Kéri a vita befejezését.

Csávolszky Lajos: Helytelenül Barabás Béla és Polónyi Géza eljárását. A függetlenségi párt nemcsak a katonai javaslatok ellen, de régi sérelmek orvoslásáért is küzdött. Ezt sokan ki is jelentették annak idején felszólalásaikban. Ma azonban azok az urak nem állják a küzdelmet. Lesznek azonban mások, akik állani fogják azt. (Nagy taps.)

Holló Lajos: Az Ugron-párt nevében konstatálja, hogy Széll lemondása és az egész válság cselszövény volt.

Wittmann János: Csak egy csel-szövény van és az Fejérváry!

Holló Lajos: Addig lehetetlen kormányozni, míg nem számolnak a nemzeti követelményekkel.

Vázsonyi Vilmos: Ha a függetlenségi párt helyteleníti az idegen államférfiakkal való tárgyalást, miért tárgyalja a bécsi kamarilla kiküldöttével?

Polónyi Géza: Hát az Ön pártvezére Eötvös Károly nem tárgyalta a bánnal?

Olay Lajos: Különb ember Polónyinnál (Nagy derűtlenség.)

Vázsonyi Vilmos: Polónyi Géza is kitűnő védője volt a bánnak, bizonyos győri sajtóperben. (Nagy zaj a szélsőbalon. Kiáltások: Ne személyeskedjék! Ne gyanúsíts! Ez nem járja!)

Vázsonyi Vilmos: Határozottan rosszszálom a küzdelem abban hagyásának tekintetét.

Polónyi Géza: Konstatálni kívánja, hogy a bán nem idegen. Magyar főrendi Eötvös, Szederkényi is szóba állottak vele. Különb is a király kiküldöttje volt, a ki vele nem áll szóba, az annyi, mintha a királlyal tette volna azt. Ilyen nagy urak pedig csak a demokraták lehetnek. (Nagy derűtlenség.)

Eötvös Károly szólalt fel röviden.

Rakovszky István: Támadja a függetlenségi pártot. A reszortminiszternek kellett volna csak elbukni és nem a miniszterelnöknek.

Rakovszky felszólalása után elnök az ülést berekesztette.

A politikai válság.

— Express tudósítás. —

Nemzeti engedmények.

Gróf Khuen-Héderváry élénken emlékeztet arra a mesebeli asztalkára, melyre az ember ráút a varázsvesszővel és az asztala rögtön tálat mindent, ami szeméjének kellemes. Teljes pozitívással jelentik nekünk, hogy a bán nemcsak a mostani katonai javaslatokat vonja vissza, hanem az u. n. nemzeti óhajokat is teljesíteni fogja. Megígéri, legalább megígéri; nem nyilvánosan, hanem bizalmasan gróf Apponyi Albertnek és Szentiványi Árpádnak. A bán ugyanis felhozta, hogy Apponyiék támogatják Széll Kálmánt, tehát ő is támogathatják, mire azt a választ kapta, hogy a nemzetiek az utóbbi időben csak azért tartották ki Széll Kálmán mellett, mert megígerte, hogy a végleges véderőjavaslatban figyelembe fogja venni azokat az óhajokat, melyeket Apponyi az ő ismert memorandumában kifejtett. A bán rögtön kijelentette, hogy ő Széllnek ezt az ígéretét egész terjedelmében magáévá teszi és most már ezen az alapon kéri a nemzetiek megbérlését és közreműködését a kabinet megalakításában.

A kívánt támogatást ezen az alapon kilátásba is helyezték és ha már most a kormányalakításnál is beváltja a nemzetiek reményeit, akkor ő is részesüljön fog abban a támogatásban, mely Széll Kálmánnak annyi keserűséget okozott. Nekünk teljesen együgyű, hogy a tisztelt 67-esek milyen külső alakulásban vonulnak fel; de a nemzeti követelmések megvalósításában a függetlenségi párt szívesen lát szövetségeket az ellentáborban is. Jó lesz fel- és megjegyezni, hogy a bán a nemzeti követelméseket is belevette programjába és most már feszült várakozással vagyunk eltelve első hivatalos bemutatkozó beszéde iránt; ha őszinte volt az, a mit Apponyinak ígért, akkor bemutatójában bent kell lennie a nemzeti követelmények teljesítésének ígérete.

A ház elnöke.

A ház elnökségére vonatkozólag nincsen semmiféle kombináció, abból az egyszerű okból, mert gróf Apponyi Albert minden valószínűség szerint megmarad Házelnöknek. Apponyi elvi aggályai a bán ígéretei folytán eloszlottak és miután valószínű, hogy a volt nemzeti ambícióját kellő miniszterségekkel és államtitkárságokkal is ki fogják elégíteni: szinte kétségtelen, hogy gróf Apponyi Albert megmarad Házelnöknek, a mit az ellenzék szívesen lát, a kormánypárt többsége kénytelen-kelletlen elfogad, a mint mostanában mindent elfogad, nehogy még egyszer keljen kimutatni erejét, melyet gróf Tisza István visszautasításával annyira megfeszített, hogy szinte kimerítette és nem volt képes megakadályozni, hogy Horvátszorból importáljanak vezért a nyakába.

A király megbízta a bán a kabinetalakítással.

Gróf Khuen-Héderváry horvát bán ma reggel Bécsbe érkezett és a Sacher szállóban szállt meg. Már nyolc órákor reggel fogadta Bechtolsheim lovassági tábornokot és báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert, kik együttesen jelentkeztek nála.

Kilenc órára a Burgba hajtatott, hol a király azonnal fogadta. A kihallgatás egy óráig tartott, mely idő alatt a bán budapesti kiküldetésének minden részletéről beszámolt. Végül ő felsége megbízta a bán, hogy alakítsa meg az új magyar kormányt.

A kihallgatás után a designált magyar miniszterelnök meglátogatta Széchenyi minisztert, Kállay közös pénzügyminisztert és Körber osztrák miniszterelnököt.

A 11 órára kitűzött általános kihallgatások után ő felsége külön kihallgatásokból fogadja gróf Khuen-Héderváryt és vele együtt báró Fejérváry Gézát. A bán ezután előlegesen be fogja jelenteni mind azokat neveit, a kiket a kabinetbe való belépésre felszólítani szándékozik.

A bán egy óránál tovább volt a kabinetirodában, a hol nyilván az új miniszterek kinevezési okmányát készítették elő. A bán ma délután 3 órákor Budapestre utazik és még a hét folyamán visszajön Bécsbe a kinevezendő új miniszterekkel együtt, hogy őket a királynak bemutatassa és velük együtt az esküt letegye.

Pitreich lemondása.

Pitreich közös hadügyminiszter lemondása küszöbön van. A hadügyminiszter bukását a katonai javaslatok visszavonása okozta.

A szerbiai események.

A meginterjúvott király.

(Express. tudósítás.)

Kolozsvár, június 25.

Péter király kihallgatáson fogadta a „N. W. T.” egy munkatársát. A hírlapíró kérdéseire a többiek közt a következőket mondotta a király:

— Néhány hatalomnak az a követelése, hogy az összeesküvők megbüntetendők, — sulyos helyzetbe hozott engem, mert én alkotmányos uralkodó vagyok és tartozom respektálni a nemzetgyűlés határozatát, a melylyel a hadseregnek köszönetet szavazott. Nem helyezkedhetem ellentétbe a törvényhozó testülettel, annál is kevésbé, mert ez a határozat a királyválasztás előtt történt.

Majd elmondotta Péter király, hogy Szerbia viszonya Ausztria-Magyarországhoz a lehető legjobb. Minden szerb a legnagyobb tisztelettel viseltetik I. Ferencz József király fenkölt személye iránt.

Programjában azt mondotta a király, hogy az a munkaprogramja, mely Szerbia boldogulását és felvirágzását biztosítani fogja.

— Minden erőket erre fogjuk fordítani, mert politikai küzdelem nem lesznek, hiszen az alkotmány biztosítja minden polgár szabadságát.

Végül Péter király azt mondotta a hírlapírónak, hogy remélhetőleg mihamarabb meg fogja látogatni I. Ferencz József királyt.

— El vagyok tökéve — így szölt bucsuzól Péter király — hogy mindig szigorúan alkotmányos uralkodó maradok.

Milán király fia.

Milán király törvénytelen lát, a Krisztics Lazárovsot, egy németországi katonai iskolába akarták újabban elhelyezni, de illetékes helyről Berlinbe tudtáraadták családjának, hogy törvénytelen gyermeket német katonai iskolába nem lehet befogadni.

Péter fia Bécsben.

Karagorgyevics Sándor herceg, I. Péter király fia, Edlachból Bécsbe érkezett és itten egy napig tartózkodott.

Erdekes, hogy Bonham György angol követ, akit visszahívtak Belgrádból, Bécsben tartózkodik.

Szerbia és a nagyhatalmak.

A N. W. T. írja: Péter király eskütele után azonnal elküldik a notifikációt az összes nagyhatalmaknak és bizonyos, hogy mindenütt tudomásul fogják venni. Ugy Anglia, mint Franciaország elfogadják ősmerni királynak Pétert.

Mijatovics szerb követ egy hírlapíróval beszélgetett az angol kormány álláspontáról a szerbországi eseményekkel szemben. A követ a beszélgetés folyamán nem titkolta, hogy a belgrádi események következtében nagyon nehéz volt az érintkezése az itteni hivatalos körökkel. ő persze azóta csak mint magánember szerepelhetett.

— Az általam beszerezett információk szerint — mondotta a követ — egész Európában és Szerbiában is félreértések azt a tényt, hogy a belgrádi angol követet nem hívták vissza véglegesen és a diplomáciai összeköttetés sem szakadt meg teljesen, csak föl van függesztve. Angliának nincsen oka, hogy az új királyt el ne ismerje. A kormány eredetileg csak azt kívánta, hogy az angol követet arra az időre hagyja el Belgrádot, a Mig Péter király bevonult fővárosába. Ez alatt az idő alatt új rendelkezést a kormány, a követ utazék Bpestre. Később megváltoztatták ezt az intézkedést és elrendelték, hogy a követ egyenesen Londonba utazzék, hogy az angol kormányt és különösen Edvárd királyt közvetlenül és szóval informálja a belgrádi eseményekről. Ettől az információtól teszik függővé az angol kormány álláspontját Szerbiával szemben. Hiteles információim alapján mondhatom, hogy az angol követ nemsokára ismét vissza fog térni Belgrádba és az angol kormány nevében azt a tanácsot fogja adni a királynak, hogy indítsa meg a vizsgálatot a trónralépést megelőző események dolgaiban és a büntetőket állítsa a rendes bíróság elé.

A magyar kincsek Bécsben.

(A harmadik királysértési pör.)

— Express tudósítás. —

Budapest, június 25.

A budapesti büntető törvényszék, mint esküdtbíróság ma tárgyalta Thury Zoltán királysértési pörét. Thury az Új Szász című hetilap 1902. évi december 3-ikán megjelent számában. „A magyar kincsek Bécsben” címmel írt cikkében a következőket is mondja:

„Bécsben egy csomó magyar kincs van. Ellopták tőlünk. Még hadi jöge sem szerezték, hanem egyszerűen elémelték. Kik? Az urakodóink. Elvitték a más tulajdonát, azon a jusszon, hogy én vagyok az ur, a törvény, a hatalom.” Hol a zsanád, a ki utjába mert volna állani fő-fő gazdájának.

A magyar kincsek visszakövetelése nem történt meg. Karmai közt tartja a zsákmányt a kétféle sas és hiábavaló a lelkiismeret legegyszerűbb argumentálása a logikával és tisztességgel. Nyilvánvaló, hogy a magyar műkincsek átvándorlása tisztára lopás. A tolvások hosszú sorozata. A magyar műkincsek nem váltak bécsi tulajdonná azzal, hogy Bécsbe kerültek. Az uriember nem ismer elévülést. A gavallér nem buvik el kötelezettségeit alól semmiféle ürügy alapján.”

Ezekben az ügyesség sérlést lát és

pörbe fogta Thuryt. A tárgyaláson Zsitvay Leo elnököl; vádatólag képviselődött dr. Geggus Gusztáv főügyész helyettes jelent meg, a védelmet pedig dr. Pollacsek Sándor látta el.

Thury az általános kérdésekre elmondja, hogy 33 éves éves, ev. ref. vallású, kolozsvári származású, hírlapíró. Kijelenti, hogy a cikket ő írta, elvállalja a szerzőség és a felelősséget.

Az elnök: Mi indította őt a cikk megírására?

Thury: Meggyőződése az, hogy a cikket meg kellett írnom. Örökké nem lehet az, hogy a magyar műkincsek Bécsben maradjanak. Ezt nem kívánhatom mástól, mint a kitől a kincsek visszaadása függ. Közérdeket szolgáltam, mikor nem a magamét, hanem a nemzet kincsét követeltem vissza. Ezzel királysértést nem követtem el. A mit öfelségéről írtam, az nem lehet sértő és nem is sérthette a király személyét, mert tisztán argumentáció volt.

Az inkriminált cikk felolvasása után dr. Pollacsek Sándor védő kijelenti, hogy kívánja a bizonyítást történelmi adatokkal. Így a műkincsek nagy része a bécsi nemzeti múzeumban van. Kéri, hogy az esküdteknek adják át a múzeum katalógusát, amelyből meggyőződhetnek, hogy ott legalább is huszonöt nagy műkincs van elhelyezve. A magyar nemzeti múzeum régiségi osztályának évkönyvét is bemutatja, amely igazolja, hogy a világ legelső, páratlan műkincsét, az Attila-kincset milyen erőszakos módon vitték Bécsbe 1850-ben. Az általa produkált bizonyítékok bevilágítják azt a háttér, a mi vádlottat a cik megírására indította.

A főügyész kijelenti, hogy az ügy elbírálásához nem szükséges egyéb, mint a bevádolt cikk. A mult dolgai nem tartoznak ide. A védő által bemutatott dolgok közönségen forognak, de bizonyításra föl nem használhatók, mert alkalmas annak az elvnek sértő módon való megtámadására, hogy a király személye szent és sérthetetlen.

A védő szerint az ügyész tart a bizonyítástól, mert ha történelmi adatokat ismertetünk, ha jogunkkal élve kérjük a bizonyítást, ezzel megsértjük a király szent és sérthetetlen voltát. Ezt az elvet, mert hamis, visszautasítja. Ha az megállna, akkor a magyarok történetét el kellene égetnünk és azaznak szerzőit a vidlottak padjára hurcolnunk.

A bíróság hosszabb tanácskozás után a védőt a kérelmével elutasította, mert a jelen esetben bizonyításhoz nincs helye, azt a védő egyenesen nem is kívánta és ilyen bizonyítási mód különben sem használható, mert az már tisztán a védőszékre tartozik.

A védő a határozat ellen semmiségi panaszt jelentett be.

Az ügyész előterjesztésére a bíróság a következő kérdést intézte az esküdtökhöz: Vétkes-e Thury Zoltán a király személye ellen elkövetett sértésben?

Mint Budapesti tudósítók telegrafálják Thury Zoltánt az esküdtöket nem vétkesnek mondták ki, ennél fogva felmentetett a vád és következményei alól.

UJDONSÁGOK.

Maturák kora.

Kolozsvár, június 26.

Az úrfi büszkén méregette,
A korzót tegnap délután...
Elő jó búsan, szemtelenség,
Egy barna, csinos kis leány.
Az úrfi helytén rákacsintott,
De a hatás, az elmaradt...
— Ej, gondolám, mi az, galambom,
Hogy így megállod a sarat?
Nagy ok lehet a búra, édes,
Hogy így megállod a sarat!

Kíváncsi voltam. Odaléptem.
*Kis szende lánykám, megbecsült,
De engem érdekel fölötte,
Miért emészti úgy magát?
A kis lány szeme könybe lábat
És szólni alig hogy tudott:
— Ó, bácsikám! az ideálom
Az érettségim megbukott!
Ah, nem veszt el az ideálom,
Mert megbukott, mert megbukott!

Együtt zokogtunk jó sokáig.
Aztán meguntam. Ott hagytam.
Pár pillanat és kis kuzinom
Lélekzavakra ront reám.
A könyve hull, akár a zápor.
A hangja olykor megre meg:
*Kuzin! A Józsi nem bukott meg,
Ergő maholnap messze megy!
A Józsi, sajna, nem bukott meg,
Maholnap itt hágy, messze megy!

S ép konstatálom önmagamban:
Mi szörnyű furcsa e dolog,
Midőn jön újra egy kisasszony
S csodák csodája, mosolyog.
Ilón megálltam:

— Mért oly boldog,
Ha meg nem sértem kis babám?
*Ma tettem le a maturámat,
Felelt a pajzán kis leány,
— Érett vagyok már, bácsi lelkem!
Felelt a csöppnyi kis leány...

Arthur.

— (Megerősítés.) Dr. Donáth Henrik Géza, a kolozsvári vegyiskérieti állomás eddigi ideiglenes minőségű segédvegyézt a földművelésügyi miniszter ez állásában végleg megerősítette.

— (A honvédek ezredgyakorlatai.) A kolozsvári VI. honvédkörlet ezredeinél

ez ezredgyakorlatok július 1-én veszik kezdetüket. Mint értesülünk a hadkerület összes ezredei összpontosítva lesznek. Ugyanis a kolozsvári 21. honvédezredhez a jövő hó 1-jére bevonul a dési és negyvenedik két zászlóalj. A 22-dik honvédezred Marosvásárhelyre, a 23-dik Nagy-Szebenben, a brassói 24-dik ezred pedig Baróthon lesz összpontosítva. Az ezred összpontosítások idejére a kolozsvári honvédeknek, Borsay Samu karmester vezetésével, július 7-én utazik Marosvásárhelyre a 22-ik ezredhez, s 5 napig marad ott. Innen a 23-ik ezredhez megy Nagyszebenbe szintén 5 napra, a Baróthon összpontosított 24-ik ezrednél marad július 27-éig, a mikor újabb visszatér Kolozsvárra.

— (A kolozsvári építőmesterei vizsgáló-bizottság) A kereskedelemügyi miniszterhez a hivatalos lap közlése szerint a kőműves, kőfaragó- és ácsmeisteri képzettség megvizsgálására Kolozsvárról nevezett bizottság tagjaivá Pákey Lajos technológiai iparműzeumi igazgatót, Magyará Endre ipari szakiskolai igazgatót és Reményi Károly építész, kolozsvári lakosokat nevezte ki.

— (Vizsgáló képviselők.) Dr. Ráth Endre a függetlenségi párt e fiatal agilis tagja tegnap nyerte el a jogi doktorátust, míg Trubinyi János, a néppárt papi tagja szerdán tette le az első jogi alapvizsgát kitüntetéssel. Mindkét vizsgáló képviselőnek nagyon sokan gratuláltak az elért eredményhez.

— (Germanizáló kolozsvári bank.)

A kolozsvári kereskedelmi bank üzleti összeköttetésben áll a Nagyszebeni általános takarékpénztár-ral. Ez utóbbi magyar levelet ír a kereskedelmi banknak, mire ez németül válaszol. Alkalmunk volt egy ilyen levelet látni, melyben a „Kereskedelmi bank” Kolozsvár — Klausenburg-ból keltezi levelet; aláírja mint: Kolozsvárer commercial — Bank Act. Ges. és címezi: Hermannstädter Allg. Sparc. részére. Nemcsak germanizál tehát, hanem megsérti a helységnevről szóló törvényt is, mely tudvaleg sem „Klausenburg”-ot, em Hermannstadt”-ot nem ismer. Ha tehát a „Commercial”-bank nem tudná, vagyunk bátrak szívfelelőse hozni, hogy Magyarországon voltunk és így vannak némi kötelességeink e haza nyelve iránt. Pedig, ha jól tudjuk a bank vezérigazgatója, most a kereskedelmi és iparkamara ügyeit is vezeli, mint elnököt helyettesítő alelnök. Ez az állás is kötelezné a vezérigazgató urat arra, hogy bankjában minél kevesebb legyen a német szó!

— (A kolozsvári Fröbelkerti vizsgálója.) Apró, három, négy és öt éves, csöpp kis babusok vizsgáltak tegnap a Fröbel-gyermekkert intézetében. Valósággal élvezetnek telt a kicsik értelmes, könnyed feleleteiben s az ilykép elért sikerért nem is mulasztjuk el legőszintebb elismerésünket kifejezni Pap Löw Leontin igazgató, a nevelésügy és kultura fardadhatatlan küzdője iránt, kinek nemes feladatában Nap-döncök Otília segéd tanítónő volt méltó társa és segítségére.

— (Szentbeszéd az örmények ünnepén.) Az örmény hittérítő nagy apostolának emléknapját az örmény katolikus egyházban pünkösd után következő negyedik szombaton szokták megtartani. Világostól Szent Gergely ünnepé ez idén holnapra esik, s a kolozsvári örmények, mint minden évben, úgy most is megünneplik e napot. — Sőt holnap délelőtt 10 órákor tartandó segédletes nagy mise után gy V. Szt. Gergelyről szóló prédikáció is lesz, — melyet Esztergár Gergely, örmény kath. lelkész, a jeles egyházi szónoklatairól ismert szamos-ujvári hittanár fog tartani.

— (A vasuti és hajózási klub kolozsvári kirándulása.) A magyar vasuti és hajózási klub június 28-án rendezi már régen tervbe vett kolozsvári kirándulását. E kiránduláson a klubnak 72 tagja vesz részt, köztük sok előkelősége a vasuti és hajózási közszolgálatnak. A kirándulók vasárnap délután a fél 4 órai gyorsvonattól érkeznek. A pályaudvaron helybeli kollegáik fogadják. A város megtekintése után este 8 órákor ismerkedési estély lesz. Nagy Gábor központi szállodájának éttermében. Hétfőn délelőn a kirándulók tiszteletére társasbédort rendeznek a vasuti pályaház éttermében; délután pedig a Társadalom-ban jönnek össze, holnap a tiszteletükre rendezett estebéd után az éjjeli gyorsvonattal visszautaznak Bpestre.

— (Sakkverseny Kolozsvárt.) Tegnap a függőben maradt játszmákat intézték el. Benkő erős küzdelem után legyőzte erős ellenfelét, Adonyit. Csiki pedig Krajcsovichot győzte le szintén erős küzdelemmel. A verseny állása most a következő: Benkő 9. Adonyi, Csiki 8. Dr. Weitenstein 7. Dr. Öváry 5. Krajcsovich 3. Major 2 és fél. Vályi 2. Dunky 1 és fél.

— (A kolozsvári szabómunkások) e hó 14-én tartott jubileumával egybekötött nyári táncmulatságon a tisztelet jegyét a következők váltották ki: Dr. Hegedűs Sándor országgyűlési képviselő 10 kor., Balogh Sándor 7 kor., Sámson Jakab, László Mór 6 kor., Reil és Tokos, Szilveszter Ferenc, Sebasta Jakab 5 kor., Sarkadi Mihály, Jakoubek Antal, Harkó Lajos, Rucksa János, Pintér Gusztáv, Eizenberger Béla és Lucs András 4 kor., Jámor Mihály, Weiss Kálmán 8 kor., Aizenberger Ábrahám, Neumann Károly, Lebovics N., Ferencz András, M. H. Moldován Miklós, Kristófi Ferencz, Sipos József, Püspöki Miklós, Holländer Márton, Koricska Lipót, M.-Vásárhely 2 kor., Páncsics Ferenc 1 kor. Felülítettek: Molnár Gyula 2 Keszec Árpád 1 kor. 60 fillér, Gergely József, Burcháti Endre, Klein Sámuel, Perge György, Szeghál Lajos 1 kor., Póklosi Z., Bázs H., Nagy Péter, 60 fillér, Szuhalyi Ákos, Kiss Mihály, Toncár A., Tatai Gyula, Zenkő Béla, László Sámuel, Krisztina Tivadar, Takács Miklós, Keler József 40 fillér, Kibicz Ferenc 50 fillér, Salamon Márkusz, N. N. 20 fillér. — Fogadják a fentiek az egylet vezetésének

hálás köszönetét ama tisztelt úrhölgyekkel egyetemben, kik a mulatság érdekében oly lelkesen fáradoztak.

— **(Agyonütött földbirtokos.)** A tegnapi reggeli órákban borzalmas bűntény híre terjedt el Nagyváradon, melynek áldozata Hornyánszky Pál hegyköz-pályi földbirtokos. A bűntény részleteiről a következőket jelenthetjük: Hornyánszky Pál, ki szerepíró ember volt „Biharország” társadalmi és politikai életében, tegnapelőtti reggel szokása szerint kint járt a mezőn. Ott jelentette neki, hogy a szénagyűjtőgépen elromlott az úgynevezett kerék abroncs. Hornyánszky azt Vad Károly nevű uradalmi kovácsához küldötte azonnali kijávitás végett. Később maga is benézett a kovácsoshoz s nagy felindulással látta, hogy ez parancsa ellenére még mindig nem fogott a kerék-aboroncs javításához. Éles hangon adott felindulásának kifejezést, mire a kovács azzal védekezett, hogy nem tudja egyedül megcsinálni. Bevárja, míg hazajön az aszszony s csak úgy fog a munkába. Hornyánszky bosszantotta a dolog. Összeszedta Vad Károlyt s olyan kifejezéseket használt, melyek Vad Károly feleségét is sértették. Majd távozni akart, de alig tette ki lábát a műhelyből, Vad Károly kovácsmester utána ugrott és megragadta Hornyánszky jobb kezét, melyekben egy kézi csákány volt, magához ölelte a földbirtokost s a kezében levő kis kalapácssal koponyájára ütött. Ezután letéperie a megtávozott embert és még háromszor végigvágott rajta. Már az első ütéstől kifolyt az áldozat agyvejeje s az orvosok véleménye szerint mind a négy ütés halálos volt. Az agyonütött földbirtokost holtan szállították a kastélyba, Vad Károlyt pedig azonnal letartóztatták a csendőrök. A gyilkosság híre az egész vidék lakosságát megrendítette, mert Hornyánszky nagytekinélyű s meggyeszte kedvelt egyén volt. Vad Károly teljes beismerésben van.

— **(Köszönetnyilvánítás.)** A patai állami elemi iskolával kapcsolatosan az iskolai gondnokság a helyi és közeli vidéki szegény növendékek részére internátust tart fenn, társadalmi segítségével. Az 1902—1903 tanévre az Enke pénztára 50 kor., gróf Horváth-Tholdy Rudolf 15 kor., br. Jósika Gábor 10 kor., Nagy Elek 10 kor., dr. Gspann Károly 2, az ev. ref. egyházközség 4, Kék János 6 véka búzával, 19 kor. 20 fill. Köszegi Ferenc 2, Sebesi János 2, Hercz Kálmán 1, Szűcs János 2, Kozma Albert 2, Beregszászi Klára és Pálné 6 koronát adományozott, míg Szász Sándor áll. tanító és neje két hónapig 8 növendéknek adott napi élelmet. Fogadják a nemes adakozók e helyen is az emberbaráti szeretet és népnevelés nevében a tanfelügyelőség elismerő köszönetét.

SZÍNHÁZ.

Péntek: A dolovai nábob leánya. Szombat: Forgószél-kisasszony. Vasárnap: Forgószél-kisasszony. Hétfő: Forgószél-kisasszony. Kedd: Faust. (Utolsó előadás a nyári szünet előtt.)

* **Lili.** Feledí Boriska Lilit választotta harmadik vendégfőléptető, melynek csodás, örökifjú muzsikája hanem is vonz telt sorokat és páholyokat, de a szívetek még mindig megtölti emlékekkel. Szóval: Lili hatásos szerep. S Feledí Boriska ki is tudta aknázni szerepét egyéniségének, bájjával, szép, úde énekével, mozdulatainak frissességével, — egész alakításával, melynek legfeljebb a kislányos része nem talált teljesen a művésznő egyéniségéhez. Nem bocsájkozza bele a mélyebb részletekbe, most is utolsó fölépténél, készségesen konstatáljuk a kisasszony jeles kvalitásait, melyek mindenesetre hivatottá teszik őt bármely nagyobb vidéki színpadon az első-ségre. A nagyon, nagyon kis számú közönség valóban meglepő figyelemmel kísérte egész estén keresztül Feledí Boriska játékát s alig volt áriája, melyet meg nem kellett volna ismételnie. Az első felvonás után gyönyörű csokrot nyújtottak át neki az orchesterből, míg csakugyan méltó partnere, Kassai Károly szép bahérkoszorút kapott tisztelőitől. Kivülök föltétlenül jók voltak Szakács, a báró-férj és Dezséri Gyula a hűlye bácsi szerepében. (b.)

* **Hangverseny-körút.** A színház karszemélyzetének egy része, pár műkedvelővel, júliusban, a nyári szünet elején hangverseny-körútra indul Gyula, Torda, Vajdahunyad, Dés, Szamosújvár s még néhány városkába, *Török* Károlynak, a kolozsvári Nemzeti Színház régi érdemes tagjának vezetése alatt. — A hangverseny-körút tagjai: *Szabó* József, *Sági* Ede, *Fehérvári* Erzsébet, *Fehérvári* Etelka, *Pintér* Lajos, *Szilágyi* József, *Székely* Károly és *Páncsi* János, míg karmesterül *Stephanides* Sándor — a színház helyettes karmestere szegődik hozzájuk. A társaság programjában több ének, zene- és szavaltat-szám, egy-egy vígjáték és operett is szerepel.

* **Vécei Géza távozása.** Vécei Géának, színházunk széphangú jeles énekesének szerződése október 1-én lejár s a kiváló színész — mint értesülünk — ekkor eltávozik a színház kötelékéből. Tudomásunk szerint még nem gondoskodott a színház vezetősége arról, hogy alkalmas egyéniséget szerződtessen, ki betöltheti azt az igazán érezhető űrt, melyet Vécei Géza távozása a színházi repertoár komoly énekreszén űt. Sőt, impressziók egyenesen az, hogy a vezetőség meg akarja valósítani korábbi jóslásunkat, midőn az operák végleges beszüntetését jelezték az előre.

* **M. Rédei Szidi a budapesti népszínházban.** Rövid két hónapig volt csak a kolozsvári nemzeti színház prima-

donnája M. Rédei Szidi, de e rövid kis idő, alatt is megszerette és megbecsülte őt a közönség, kiválónan iskolázott, tiszta, csengő hangjáért, melylyel egyben ügyes és ötletes játéka is párosul. A tehetséges énekesnő legutóbb a budapesti Népszínházban vendégszerepelt s hogy minő sikerrel, arra nézve elegendőnek találjuk idézni, a Pesti Hírlap referáciáját.

Kapuzárás előtt a Népszínház igazgatósága még egy utolsó meglepetésben részesítette a közönséget s konstatálhatjuk mindjárt, hogy kellemes meglepetésben Ekkor léptette föl ugyanis újonnan szerződtetett primadonnáját, Rédei Szidi aszszonyt a Cigánybáró Szaffi szerepében. Már a mai előadás is igazolta, hogy Porzolt Kálmán szerencsésen választott amikor az erősen érzett énekesnő hiányát Rédei Szidi szerződtetésével pótolta. A fiatal művésznő nemcsak elsőrendű vidéki színházaknál való működéséről ismeretes, hanem sikeres vendégszerepléséről a m. kir. operaházban, ahol kiváló művészi kvalitásai színien méltó elismerésben részesültek. Tisztán csengő, úde, hajlékony s a felső regiszterekben is meglepő hang párosulva befejezett zenei tudással, meggyerő színpadi alak, kellemes arc, temperamentumos, bár diszkrét játék és nagyfokú intelligencia egész művészi egyéniségében, ezek azok a jellemző tulajdonságok, melyekkel jogot szerzett magának arra, hogy a főváros közönségének elismerését és szeretetét kivívja. Ez az elismerés bizonyára nem is fog elmaradni, amint már a mai előadason is tapasztalható volt. A nyári melegségben szokatlanul szép számmal egybegyűlt közönség nagyon melegen fogadta az új énekesnőt és mély érzéssel előadott énekszámát lelkes tapsal honcolta és sokszor hívta a lámpák elé, sőt a második felvonásbeli duettjét meg kellett ismételnie. Kétségtelen, hogy Rédei Szidi az énekes darabokban oszlopok tagja lesz a Népszínháznak. A közönségnek pedig mihamar igazi kedvence, a kit nem a művészietlen divatos áramlat fog oda segíteni hanem művészete, tudása és ambíciója.

MULATSÁGOK.

Mulatságok sorrendje:

Jun. 28. Iparos agymenház majálisa.
Július 4. Kárpitos segédek majálisa.
" 5. Népiünnepély majális.
" 12. Könyvnyomdások nyári táncvigalma.
Az összes majálisok a Lőröndben lesznek megtartva.

A kolozsvári iparos menház-egylet javára a hó 28-án, vasárnap rendezendő nyári táncvigalomra az előmunkálatok serényen folynak. A meghívók a napokban már szétküldtetek s a rendezőség ez uton kéri mindazokat, akik tévedésből nem kaptak volna meghívót, de erre igényt tartanak, hogy nevüket az iparos-egyletben kitett ivre feljegyezni szíveskedjenek, mely esetben a rendezőség idejekorán helyrehozza tévedését.

Táncestély és hangverseny. A marosugrai református egyházközség ez évi július hó 4-én, a gróf Haller-kerben, a marosvásárhelyi ref. főtanoda ifjúságának közreműködésével hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez.

IRODALOM.

Herczeg Ferenc lapja, az „Uj Idők” e heti száma is bővelkedik pompás képekben, elbeszélésekben, versekben, különféle apróbb dolgozatokban. Részletes tartalmát a következők: *Szöveg:* A fölélet züllök, írta Szikra. Varga Katalin, írta Wolfner Pál. A királygyilkosság városából, írta Körös, Horikainé a park-klubban. Tisza István gróf. Árva gerlice, írta Endrődi Sándor. Uj Erzsébet emlékművek, írta Lyka Károly. A pusztai sziget, írta Paul Áréné. Rovatok. Mindenféle. A keresztesűtő üzenetei. *Képek:* Belgrádi események (15 kép). Az Erzsébet-emlékmű pályázati (9 kép). Tisza István gróf. Körmöczbányai honvédelmi. Heinrich Gusztáv.

Táviratok

—Fővárosi és vidéki tudósítóinktól—

Éjjel 12 órakor érkezett táviratok:

A politikai helyzet.

Bécs, érk. éjjel 12 ó.

Fejérváry lemondása.

A király Fejérváry Géza bárót 12 órakor kihallgatáson fogadta, mely fél 2 óráig tartott.

Utána a magyar miniszteriumba hajtattott rendkívül izgatottan, egészen kipirulva.

Egy újságíró azon kérdése, vajjon **tényleg lemondott-e?** azt felelte: **Igaz, most adtam be végleges lemondásomat,** de ő felsége fenntartotta magának az elhatározását.

Visszavonhatatlanul távozik Excellenciád?

Teljesen visszavonhatatlanul minden körülmények között megyek, semmi feltételek mellett nem maradok.

Nincs-e mód reá, hogy Excellenciádat visszatartsák?

Nincs! ezzel tartozom ön-magamnak.

Tanácskozás Schönbrunnban.

Hir szerint délután Schönbrunnban fontos koronatanács lesz.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest érk. éjjel 2 ó.

A függetlenségi és 48-as Kossuth párt ma este népes értekezletet tartott. Ez értekezleten elhatározták, hogy a nemzethez egy kiáltványt intéznek, melyben a jelen politikai helyzetet és a párt magatartását tiszta világításba helyezik.

A nemzethez inézendő ezen kiáltvány megszövegezésére bizottságot küldtek ki, mely bizottság munkáját még ez éj folyamán el is készül.

Khuen-Héderváry és Fejérváry visszaérkezése.

Budapest, június 25.

Gróf Khuen-Héderváry és báró Fejérváry a mai esti vonattal érkeztek meg Bécsből. Megérkezésüket igen sokan várták a pályaudvaron az ó-liberális képviselő egy nagy csoportja Heltai Ferencz vezetésével. Az ó-liberálisok Fejérváry br. honvédelmi minisztert tüntető óvációkban részvettettek, míg a bánt észre sem vették és határozottan negligáltak.

E tüntetés oka abban leli magyarázatát, met köztudomású lett, hogy a bán a alakítandó új kabinetbe volt nemzeti pártiakat is be akar venni. Et sehoggy sem tudják neki az ó-szadelvűek megbecső-tani, kik a helyzetet illetően változásban egyáltalán nem tudnak megnyugodni. A bán és Fejérváry külön kocsin hajtattak a városba.

Fejérváry a felháborodás hangján nyilatkozott a bán azon eljárása felett, hogy az a függetlenségekkel egyezkedett és a katonajavaslatokat visszavonta.

Az új kabinet.

Budapest, érk. éjjel 2 ó.

A kabinet alakítása körül igen nagy szemlélt ellentétet merülnek fel, minek következtében a kabinet jó része régi tagokból fog állani. Változás esze a honvédelmi és az ő felsége személye körüli miniszteri tárcánál várható.

Az osztrákok dühöngése.

Budapest. érk. éjjel 2 ó.

A bécsi lapok formálisan dühöngenek a bán ellen és elégedetlenségüket fejezik ki eddigi működése felett.

A Reichswehr azt írja, hogy Khuen-Héderváry gróf Jellasiich utóda a politikában. Egyrészt vaskezü és erőszakos politikus, **másrészt irgalomért könyörög Kossuth Lajos fiának szobájában.** „Hová jutottunk?” fakad ki ez eset feletti bánatában az aulikus és hipperlyóalis Reichswehr.

A „Neue Freie Presse” azt írja, hogy a **jelen pillanatban Kossuth Ferenc íróasztala előtt várja Khuen-Héderváry a politikai helyzet megoldását. A monarchia sorsa tehát Kossuth Lajos fiától függ.**

Fejérváry és a bán a Lloyd-klubban.

Budapest, jun. 25. éjjel 3 óra.

Ugy Fejérváry Géza, mint Khuen-Héderváry még az éj folyamán megjelentek a szabadelvűpártban. Fejérváry roppant izgatott volt és hangosan kijelentette, hogy **nemcsak, hogy tárcát nem vállal, de mandátumáról is lemond és teljesen visszavonul a politikától.** Ez elhatározását bejelentette ő felségének is.

A bán nem igen konferált senkivel csupán néhány párttaggal beszélgetett.

A szabadelvűpárt bomlása.

Az ó-liberálisok nagyon hangosan nyilatkoztak ma este a klubban. Kijelentették, hogy ha a bán nemzeti párti politikusoknak is ad helyet a kabinetben **kilépnek a pártból és az ellenzékhez csatlakoznak.** E kijelentéseket azonban nem veszik túlságos komolyan.

Az új kabinet.

Biztos hírek szerint a bánnak zsebeiben van az új kabinet kész listája, mely szerint a honvédelmi és a király személye körüli miniszter kivételével, mind a régi kabinet tagjai maradnának meg. A honvédelmi miniszter minden valószínűség szerint **Kolosváry** vezérkari ezredes lesz, a veszprémi alispán fia, ki legutóbb Beck vezérkari főnöknek volt az adlátusa.

A király személye körüli miniszter **Festetich** Tasziló gróf lesz.

Uj államtitkárok.

Államtitkári változások is csupán a belügyi és honvédelmi tárcánál lesznek. A belügyi államtitkárságra két jelöltet emlegetnek és pedig **Kristóffy** József orsz. képviselőt és **Fejérváry** Imrét, a baranyamegyei főispánt. A honvédelmi államtitkárságra **Bolgár** Ferencz orsz. képviselőt nevezik ki.

Hangulatok.

Magában a függetlenségi pártban, valamint a pártba beérkezett tudósítások szerint, a közvélemény is most már jobb hangulatot táplál a függetlenségi párt határozata iránt és nemcsak az elért eredményt tartják nagy vívmánynak, hanem Fejérváry Géza távozását is, mint aki állandóan osztrák érdekeket képviselt.

A kiegyezés.

Arról is szó volt, mintha a párt beleegyezett volna abba, hogy a kiegyezést is most tárgyalják le. Erre vonatkozólag kijelentette a párt, hogy a kiegyezésről szó sem volt és az most nem is kerül tárgyalásra.

A kiáltvány.

A függetlenségi és 48-as párt kiáltványát holnap délben bocsátják ki.

I. Péter a szkuptsinában.

Zimony, jun. 25.

A szkuptina nagy terme pazarul fel van díszítve. A metropolita püspökei segédlete mellett kíséztet a szkuptina termében, utána **Velimirovics** megnyitotta az ülést. Megnyitó szavai elhangzása után, kinyiták a szárnys ajtók és megjelent a teremben I. Péter király.

Menydörgő zsvivózás fogadta a király megjelenését. A trón lépcsőjére állva harsány hangon megszólalt a király:

Isten segítsen testvérek!

Ezzel az asztalhoz lépett a metropolita mellé és megilletődve megcsókolta a bibliát és a keresztet. A papság éneke után a metropolita felolvasta az esküszöveget. A király határozott hangon ismételte az esküt, megcsókolta újból a keresztet és az evangéliumot és hatalmas zsvivózás közepette elhagyta a termet. Onnan a hadryicai hegyre hajtattott, ahol a hadsereg letette a hűség esküt.

Draga nővérei.

Bécs, jun. 25.

Petrovieme, Draga nővére, testvéreivel és fiával Svájczba utazott. Kénytelen volt eladni értékes ékszereit, hogy megélhetésüket egyelőre fedezni tudja.

I. Péter király szemléje.

I. Péter miután letette az alkotmányra az ünnepélyes esküt szemlélt tartott a hadsereg felett. A szemle folyamán tette le a katonaság Karagorgyevics Péternek a hűségi esküt.

Péter proklamációt intézett a néphez, melyben elmondja, hogy legfőbb törekvése Szerbia boldogítása. Minden igyekezete oda fog irányulni, hogy a mult eseményeire, melyeknek elbírálását a történelemre bizzák, reáborítsa arra a feledés fátyolát. Iparkodni fog a szomszéd országokkal a barátságos viszonyt fenntartani.

Nem mulasztathatjuk el megemliteni, hogy I. Péter magyar újságírókkal magyarul társalgott. I. Péter ugyanis Magyarországon való huzamosabb ittléte alatt tökéletesen elsajátította a magyar nyelvet.

Szerelmi dráma egy szállóban.

Bécs, érk. éjjel 2 ó.

Karlsbadból jelentik, hogy egy

ottani előkelő szállóban Hoffmann Ágost stuttgarti dragonyos főhadnagy, agyonlőtte kedvesét, Kublin kereskedelmi tanácsos leányát, azután föblőtte önmagát. Mindketten meghaltak. A dráma oka, hogy a leány szülei nem akartak beleegyezni házasságukba.

„Ujság”

BLŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyed évre 6 „
Egy hónapra 2 „

Mutatvány-számot kívánatra 8 napig ingyen küldünk.

Fürdőre utazó t. előfizetőinknek az „Ujság”-ot bárhová készséggel elküldjük.

REGÉNY

A halott szerelme

— Regény. —

Írta: **Gersdorff A.**

V. FEJEZET.

(32.)

A halott megjelenik.

— Hogyan adhatnék én önnek tanácsot? Miért bizza réam az elhatározást? — Tanácsalanságomban Göthe szavaira gondoltam: Ha bizony akarod tudni, mi illik, csak nemes asszonyoktól tudakold. Sempachné a homlokára szorította a kezét.

— Ne tegye szerencsétlenné fiamat ne árulja el azt az asszonyt, a ki magának egyszer mindent adott.

Karahn a földre nézett.

— Mit tegyek hát?

— Magam sem tudom....

— Engedjem, hogy jöjjön, a minek jönnie kell?

— Soha!

A gróf hallgatva nézett a báróné arcába.

— Meyerné elutazott s talán vissza sem tér többé — szólt reménykedve az anya.

— És ha jön?

— Talán újból elutasítja? — a mint már egyszer tette és amit maga reméli!

— Moltóságos asszonyom, van „ha” és „talán”, de erre mi nem építhetünk — szólt Karahn határozottan.

— Milyen iszonyúan nehéz kérdés! sóhajtott fel a báróné. Pihenjünk le; az éjjel jó tanácsadó holnapra, talán felvilágosít az Isten.

Máskor talán megmosolyogta volna a gróf e kijelentést most azonban, ha habozva is, meghajtotta hitetlen fejét.

*

Mikor Ferenc éjjeli 11 órakor hazajött a városból, a gróf szobájába sietett.

— Karahn, öreg barátom, mi van magukkal? Maga itt ül a sötétben és bámulja a csillagos eget; a mama kéret, hogy ne zavarjam, mert a feje fájt és lefeküdt. Ez a maga közeli elutazásának szól! gunyolódott a báró.

— Bizony nagyon közeli az; holnap utazom.

— Óh! ez igazán gonosz meglepetés!

— No, nó! szólt Karahn komoly mosollyal — azonban azt hiszem, hogy egyszer csak az adott pillanatban ismét itt leszek!

Ferenc nem figyelt erre a különös kijelentésre.

— Hogy fogjuk mi így hirtelen nélkülözni tudni magát. Az egész ház szereti magát; a mama és különösen — én!

— Magamnak is fáj, mert itt sok jót és szépet találtam. Bizzunk barátom az örömteli viszontlátásban. Az őszszel mindenesetre meglátogat a vadászatok idején!

— El van végezve, Emil. Tehát még egy utolsó kérdés. Ajándékozzon meg a testvéries „te” megszólítással, mielőtt elutazik. Tudom, hogy ebben a tekintetben kissé babonas — de —

— Igen Ferenc, mert ez a „te” most közvetlen a kapuzárás előtt jön. Azonban mindenesetre örömmre szolgál. Tehát fel a baráti csókra!

— Szívből?

— Szívből, barátom!

Karahn gróf elutazott.

Sempach báró olyan úde, vidám és terékeny volt boldogsága csillagának feljötté tudatában.

Anya szíve felett lebegő gondterhes felhők oszlani kezdettek, ha fiának vig-ságát látta.

— Ó olyan egészséges és erős ugy testileg, mint lelkileg — gondolta — nem fog egy asszonyért tönkremenni.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

R. P. Egy bama lányhoz. Dalok. Föl-főlesillan a versekben itt-ott némi tehetségéle, de az egész csupa sokszor megírt hiper-lírai érzelme. Az író még fiatal ember, tehát ráér egy darabig szorgalmasan önmagának dolgozni, alaposan belemélyedve a nagy „elődök” klasszikus munkáiba s ha a tehetség csakugyan belép majd a forrás stádiumába, akkor kopogtasson újra.

Felölös szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfőlapadonos:

GOMBOS FERENCZ.

